ՀՀ ՍՅՈՒՆԻՔԻ ՄԱՐԶ
RA SYUNIK MARZ

Մարզկենտրոնը՝	*Marz centre*
ք. Կապան	Kapan town
Տարածաշրջանները՝	***Territoires***
Կապան,	Kapan,
Գորիս,	Goris,
Սիսիան,	Sisian,
Մեղրի	Meghri
Քաղաքները՝	***Towns***
Կապան,	Kapan,
Գորիս,	Goris,
Սիսիան,	Sisian,
Մեղրի,	Meghri,
Ագարակ,	Agarak,
Քաջարան,	Qajaran,
Դաստակերտ	Dastakert

ՀՀ Սյունիքի մարզը գտնվում է Հայաստանի Հանրապետության տարածքի հարավում:

Մարզը հյուսիսից սահմանակից է ՀՀ Վայոց ձորի մարզին, հարավից ***պետական սահմանով*** սահմանակից է Իրանին (սահմանի երկարությունը 42 կմ է), արևմուտքից՝ Նախիջևանին և արևելքից՝ Արցախին:

Syunik marz is situated in the south of the Republic of Armenia.

In the North the marz ***borders*** with RA Vayots Dzor marz, in the South it borders with Iran, (the length of border is 42 km), in the West - Nakhijevan and in the East - Artsakh.

Տարածքը Territory	4506 քառ. կմ / sq. km
ՀՀ տարածքում մարզի տարածքի տեսակարար կշիռը Territory share of the marz in the territory of RA	15.1%
Քաղաքային համայնքներ Urban communities	7
Գյուղական համայնքներ Rural communities	102
Քաղաքներ Towns	7
Գյուղեր Villages	127
Բնակչության թվաքանակը 2010թ. հունվարի 1-ի դրությամբ Population number as of January 1, 2010	152.9 հազ. մարդ / ths. persons
այդ թվում՝ including:	
քաղաքային urban	103.7 հազ. մարդ / ths. persons
գյուղական rural	49.2 հազ. մարդ / ths. persons
ՀՀ բնակչության ընդհանուր թվաքանակում մարզի բնակչության թվաքանակի տեսակարար կշիռը, 2009թ. Share of marz population size in RA population size, 2009	4.7%
Քաղաքային բնակչության թվաքանակի տեսակարար կշիռը Share of urban population size	67.8%
Գյուղատնտեսական նշանակության հողեր Agricultural land	333598 հա / ha
այդ թվում՝ վարելահողեր including: arable land	43790 հա/ ha

Օգտակար հանածոներով հանրապետության ամենահարուստ մարզն է: Դրանցից կարևորագույններն են՝ գունավոր (պղինձ, մոլիբդեն, ցինկ և այլ գունավոր) և թանկարժեք (ոսկի, արծաթ) մետաղների հանքաքարերը, ինչպես նաև ոչ մետաղային օգտակար

It is the richest marz of the republic with useful minerals. The most important of them are non-ferrous metals (copper, molybdenum, zinc and athers non-ferrous) and precious metals (gold, silver) and also non-metal useful minerals (construction and decorative stones, basalt raw materials,

հանածոների մի ամբողջ շարք (շինարարական և երեսապատման քարեր, բազալտային հումք, կրաքարի և այրվող թերթաքարերի, մարմարի, գրանիտի պերլիտի և դիատոմիտների պաշարներ):

Կապան քաղաքից հարավ` Ծավ գետի կիրճում գտնվում է աշխարհի ամենախոշոր բնական սոսիների ռելիկտային պուրակը, որը զբաղեցնում է գրեթե 120 հա տարածություն (ծառերի տարիքը հաշվվում է հարյուրամյակներով): Այդ եզակի պուրակի որոշ ծառերի տրամագիծը հասնում է 3 մ-ի, իսկ բարձրությունը` 30-35 մ-ի:

Քաղաքից 4 կմ հեռու, Ողջի գետի աջ ափին, թավուտ անտառում է գտնվում Վահանավանքը (X-րդ դար)` պատմական Սյունիքի հոգևոր և մշակութային կենտրոններից մեկը, իսկ 25 կմ հեռավորության վրա` նեղ կիրճերով, թավուտ անտառներով <<***Շիկահող***>> ***պետական արգելոցը:***

Ծովի մակերևույթից 3250 մ բարձրության վրա փռված Կապույտ լճից սկիզբ է առնում ***Մեղրի գետը,*** իսկ Կապուտջուղ լեռան (3905 մ) հալոցքաջրերից` Կապուտջուղ գետը, որի հետ Քաջարանց գետի միահյուսումից կազմավորվում է Ողջի գետը:

Սյունիքի մարզի ամենագրավիչ վայրերից մեկը, հայկական միջնադարյան ճարտարապետության հուշարձան Տաթևի վանական համալիրն է (IX դար), որտեղ 1390-1435թթ գործել է Տաթևի նշանավոր համալսարանը:

Որոտանի կիրճում են գտնվում Տաթևի ՀԷԿ-ը` Որոտանի ՀԷԿ-երի կասկադի առաջնեկը և Շամբի ջրամբարը, որտեղից 18 կմ երկարությամբ թունելով ջուրը հասնում է Տաթևի ՀԷԿ-ի տուրբիններին:

Սիսիանից 6 կմ հեռավորության վրա է գտնվում ***Շաքիի ջրվեժը*** ՝ Փոքր Կովկասի լեռների ամենախոշոր ջրվեժը (բարձրությունը 18 մ):

ՀՀ Սյունիքի մարզը, զբաղեցնելով ռազմավարական և աշխարհաքաղաքական նշանակության կարևոր դիրք, ունենալով բնահումքային հարուստ պաշարներ, արտադրական մեծ ներուժ և հանդիսանալով հանրապետության ամենախոշոր վարչական ու տնտեսական մարզերից մեկը, միաժամանակ մնում է համեմատաբար քիչ բնակեցված և տնտեսապես թույլ յուրացված, ինչը մասամբ պայմանավորված է մայրաքաղաքից ունեցած մեծ հեռավորությամբ և տրանսպորտային հաղորդակցության այլընտրանքային միջոցների բացակայությամբ:

Մարզի տնտեսության ընդհանուր ծավալում գերակշռողը ***արդյունաբերության և գյուղատնտեսության ճյուղերն են:***

2009թ.-ին ***մարզի տնտեսության հիմնական հատվածների*** տեսակարար կշիռները հանրապետության համապատասխան ճյուղերի ընդհանուր ծավալում կազմել են.

- արդյունաբերություն` 14.1%,
- գյուղատնտեսություն 6.1 %,
- շինարարություն` 3.8 %,
- մանրածախ առևտուր` 1.0%,
- ծառայություններ` 1.0%:

Մարզի արդյունաբերության հիմնական ճյուղը հանքարդյունաբերությունն է և էլեկտրաէներգիայի արտադրությունը: Մարզում արտադրվող էլեկտրաէներգիայի գերակշիռ մասը բաժին է ընկնում Որոտանի ՀԷԿ-ի կասկադին:

limestone and burnt shale marble and granite resources).

The biggest world sycamore relict park is situated in the Tsav river pass at the south of Kapan town that occupies 120 ha territory (trees age is numbered by centuries). Some trees' s diameter of this exceptional park reaches 3 m and the height is 30-35 m.

In 4 km distance from the town, on the right bank of Voghji river is situated Shikahogh state preservation.
In the depths of forest Vahanavanq (X century is situated, which is one of spiritual and cultural centers of Syunik marz and in 25 km distans in narrow defines and the depths of forest the ***"Shikahogh" state preservation***).

Meghri river begins from Kapuyt lake situated at the height of 3250 m above sea level and Kaputjugh river – from melt water of Kaputjugh mountain (3905 m) that interlacing with Qajarants river forms Voghji river.

One of the most attractive places in Syunik region is medicval Armenian architecture monument Tatev monastery complex (IX century) where in 1390-1435 acted the famous Tatev university.

Tatev hydro-electric station, i.e. the firstling of Vorotan hydro-electric stations cascade and Shamb reservoir are situated in the Vorotan pass, from where a water by tunnel with a length of 18 km reaches to turbines of Tatev hydro-electric station.

Shaki waterfall, the biggest waterfall (18 m) of ***Small Caucasus*** mountains is situated in 6 km distance from Sisian.

RA Syunik marz occupying strategic and geographic-political important position, having rich resources of natural raw materials, industrial big capacity and being one of the biggest administrative and economic regions of the republic, at the same time is remained as a one of not enough inhabited and economically developed marzes, which is connected with a big distance from the capital and lack of alternative modes of transport communication.

The most developed branches of ***economy are industry and agriculture.***

In 2009 the share of ***economy main branches*** of RA Syunik marz in total volume of correspondent branches of the republic comprised

- industry 14.1. %,
- agriculture 6.1 %,
- construction 3.8 % ,
- retail trade 1.0 %,
- services 1.0 %.

The main branches of ***marz industry*** are ***mining industry*** and ***production*** of ***electric energy***. The prevailing part of electrical energy produced in the marz belongs to Vorotan hydro-electric station cascade.

Գյուղատնտեսությունը հիմնականում մասնագիտացած է ***բուսաբուծության*** (մասնավորապես՝ հացահատիկային մշակաբույսերի և կարտոֆիլի արտադրություն) և ***անասնաբուծության*** (մասնավորապես՝ խոշոր եղջերավոր անասունների բուծում) մեջ:

Բեռնաուղևորափոխադրումները մարզում իրականացվում են ավտոմոբիլային տրանսպորտով:

Մարզի տարածքով է անցնում Հայաստանն Իրանի հետ կապող ավտոմայրուղին, որն էական դեր ունի մարզի տնտեսության զարգացման գործում: 2008թ.-ին շահագործման է հանձնվել «Կապան-Ծավ-Մեղրի» ռազմավարական նշանակություն ունեցող ավտոմայրուղին, որը, որպես այլընտրանք «Կապան-Քաջարան-Մեղրի» միջպետական ճանապարհին՝ տեխնիկական ցուցանիշներով գերազանցում ***է վերջինիս:***

Կապան քաղաքը (2009թ. տարեվերջ՝ 45.5 հազ. Բնակիչ) գտնվում է Խուստուփ լեռան ստորոտում (3201 մ), հեռավորությունը Երևանից 301 կմ: Հանրապետության խոշոր արդյունաբերական քաղաքներից մեկն է:

Տնտեսության առաջատար ճյուղն ***արդյունաբերությունն է,*** ընդհանուր ծավալում գերակշռողը ***հանքարդյունաբերությունն է,*** որից կարևորագույններն են գունավոր և ազնիվ մետաղների արդյունահանումը:

Որոշակի տեսակարար կշիռ ունեն նաև ***մշակող արդյունաբերությունը*** (սննդամթերքի, կարի, ոչ հանքային շինանյութերի, ալյումինե և մետաղապլաստիկ իրերի, բնափայտի մշակման ու փայտե արտադրատեսակների, կահույքի և սարքավորանքի արտադրության) և էլեկտրաէներգիայի արտադրությունը:

Քաջարան քաղաքը (2009թ. տարեվերջին՝ 8.5 հազ. բնակիչ, գտնվում է Երևանից 327 կմ հեռավորության վրա) հանրապետության գունավոր մետալուրգիայի կենտրոնն է՝ պղնձի և մոլիբդենի հզոր հումքային բազա հանդիսացող հազվագյուտ հանքավայրի շահագործման հիման վրա:

Տնտեսության հիմնական և առաջատար ճյուղը հանքարդյունաբերությունն է: Քաղաքի տնտեսության մեջ իր բաժինն ունի նաև մշակող արդյունաբերությունը, որի մեջ հատկապես առանձնանում են սննդամթերքի և պատրաստի մետաղե արտադրատեսակների արտադրությունը:

Գորիս քաղաքի (2009թ. տարեվերջին՝ 23.0 հազ. բնակիչ, գտնվում է Երևանից 236 կմ հեռավորության վրա) տնտեսության հիմնական ճյուղը արդյունաբերությունն է: Հիմնականում զարգացած են ***էլեկտրաէներգիայի արտադրությունը, սննդամթերքի, մանածագործական արտադրատեսակների, կարի, բնափայտի մշակման ու փայտե արտադրատեսակների և էլեկտրասարքավորանքի արտադրությունները :***

Սիսիան քաղաքի (2009թ. տարեվերջին՝16.7 հազ. բնակիչ, գտնվում է Երևանից 206 կմ հեռավորության վրա)տնտեսության ծավալում գերակշռողը ***էլեկտրաէներգիայի արտադրությունն է, որոշակի տեսակարար կշիռ ունեն նաև սննդամթերքի և այլ ոչ մետաղական հանքային արտադրատեսակների արտադրությունները:***

Դաստակերտ քաղաքի (գտնվում է Երևանից 226 կմ հեռավորության վրա) բնակչությունը 2009թ. տարեվերջին կազմել է 0.3 հազ. մարդ: Ներկայումս աշխատանքներ են տարվում պղնձի և մոլիբդենի հանքերը վերագործարկելու համար:

Մեղրի քաղաքի (2009թ. տարեվերջին՝4.8հազ. բնակիչ, գտնվում է Երևանից 373 կմ հեռավորության

The ***agriculture*** of the marz is mainly specialized in ***plant growing*** (especially grains and potato growing) and ***animal husbandry*** (especially cattle farming).

Freight and passenger transportations in the marz are implemented by road transport .

Armenia-Iran motor-road passes through the ***marz,*** which has a great importance for the marz economy development. In 2008 the "Kapan-Tsav-Meghri" motor-road of strategic importance was put into operation, which is alternative for "Kapan-Qajaran-Meghri" interstate road alternative and in technical indicators it surpassed the last one.

Kapan town (45.5 ths. inhabitants in the end of the year 2009) is situated at the foot of Khustup mountain (3201 m), is situated in 301km distance from Yerevan, It is one of big industrial towns of the republic.

The main branches of ***economy*** are ***industry*** and ***construction***. The leading trend of industry is mining industry, especially non ferrous and noble metals production.

The ***manufacturing industry*** (production of food cloting, non-metallic construction materials aliuminium and metal plastic products, wood and wood products, furiture and equipment) and ***electricity production*** have also the siqnicant share.

Qajaran town (8.5 ths. inhabitants in the end of the year 2009, is situated in 327 km distance from Yerevan) is the centre of the ***republican non-ferrous metallurgy***, based on the exploitation of rare mine that is a powerful mine basis of cooper and molybdenum.

The main branch of ***economy*** is mining industry. Construction also has its part in the economy of the town.

Manufacturing industry, in particular, production of food and beverages, textile and sewing produce, machines and equipment, electric energy production and distribution comprised considerable part in the Goris town (in 2009 – 23.0 ths. Inhabitants, is situated in 236 km distance from Yerevan) economy. The footwear production was re-started (different types of sport and active rest footwear is produced).

Sisian town (16.7 ths. inhabitants in 2009, is situated in 206 km distance from Yerevan) economy is mainly specialized in ***mining industry, in particular, non metal mineral other produce production and manufacturing industry, of which food and beverages, textile and sewing produce productions***.

In the end of the year 2009 population number of ***Dastakert town*** comprise 0.3 ths. people, is situated in 226 km distance from Yerevan.

The prevailing trend of ***Meghri town*** (4.8 ths. Inhabitants, is situated in 373 km distance from Yerevan)

վրա) տնտեսության ընդհանուր ծավալում գերակշռողը ***մշակող արդյունաբերությունն է: Որոշակի տեսակարար կշիռ ունեն էլեկտրաէներգիայի և մրգերի պահածոների ու հյութերի արտադրությունը:***

Ագարակ քաղաքի (2009թ. տարեվերջին՝ 4.9 հազ. բնակիչ, գտնվում է Երևանից 385 կմ հեռավորության վրա)) տնտեսության առաջատար ճյուղը ***հանքարդյունաբերությունն է,*** որից կարևորագույնը գունավոր մետաղների արդյունահանումն է:

Քաղաքի տնտեսության զարգացումը կապված է ***պղնձամոլիբդենային արտադրության*** հետ: Ագարակում է գտնվում Հայաստան-Իրան սահմանային և մաքսային կետերը:

economy was manufacturing (***food and beverages production organizations operate***).

The main branch of economy of ***Agarak town*** (4.9 ths. inhabitants in 2009, is situated in 385 km distance from Yerevan) is ***mining industry***, the main important of which is non ferrous metal production.

The town economy development is connected to ***cooper and molybdenum production***. Armenia-Iran border post, customs-house and cross-border market are situated in Agarak.

ՄԱՆՐԱԾԱԽ ԱՌԵՎՏՐԻ ՕԲՅԵԿՏՆԵՐ
RETAIL TRADE UNITS

	Քանակը/Number					
	2005	2006	2007	2008	2009	
Մանրածախ առևտրի օբյեկտներ, ընդամենը	408	436	415	460	472	Retail trade units, total
այդ թվում՝						*including*
խանութներ	129	139	138	175	184	shops
կրպակներ	263	280	248	246	244	kiosks
գյուղատնտեսական արտադրանքի շուկաներ	3	3	3	3	1	markets of agricultural produce
սպառողական ապրանքների շուկաներ	2	2	2	4	5	markets of consumer goods
առևտրի այլ օբյեկտներ	11	12	24	32	38	other trade units

ԿՐԹԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ
EDUCATION ESTABLISHMENTS

	Քանակը/Number					
	2005	2006	2007	2008	2009	
Հաստատություններ, ընդամենը	209	205	212	206	203	Establishments, total
այդ թվում՝						*including*
պետական նախադպրոցական	52	50	55	51	46	pre-school establishment
պետական հանրակրթական դպրոցներ	123	124	123	124	125	state general education school
ոչ պետական հանրակրթական դպրոցներ	1	-	1	1	-	non-state general education school
երաժշտական, արվեստի, գեղարվեստի դպրոցներ, մանկապատանեկան ստեղծագործական կենտրոններ	19	18	18	15	19	music and art school youth creative(cultural) centre
պետական նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) ուսումնական	…	1	2	2	1	state per-professional (workmanship) educational establishment
պետական միջին մասնագիտական ուսումնական	8	8	8	8	8	state secondary specialized education establishment
ոչ պետական միջին մասնագիտական ուսումնական	1	-	-	-	-	non-state secondary specialized education establishment
պետական բարձրագույն ուսումնական	-	1	1	1	1	state higher education establishment
պետական բարձրագույն ուսումնական հաստատության մասնաճյուղ	2	1	2	2	2	branches of state higher education establishment
ոչ պետական բարձրագույն ուսումնական	3	2	2	2	1	non-state higher education establishment

ՔԱՂԱՔԱՅԻՆ ՀԱՄԱՅՆՔՆԵՐ
URBAN COMMUNITIES

Համայնքի անվանումը	Community name	Բնակավայրի անվանումը	Settlement name	Մշտական բնակչության թվաքանակը Population de jure number as of	
				2009թ. հունվարի 1-ի դրությամբ*, մարդ January 1*, 2009, people	2010թ. հունվարի 1-ի դրությամբ*, մարդ January 1*, 2010, people
Կապան	Kapan	ք. Կապան	t. Kapan	45544	45488
Քաջարան	Qajaran	ք. Քաջարան	t. Qajaran	8489	8498
Գորիս	Goris	ք. Գորիս	t. Goris	23019	23022
Մեղրի	Meghri	ք. Մեղրի	t. Meghri	4780	4775
Ագարակ	Agarak	ք. Ագարակ	t. Agarak	4872	4881
Սիսիան	Sisian	ք. Սիսիան	t. Sisian	16680	16735
Դաստակերտ	Dastakert	ք.Դաստակերտ	t. Dastakert	301	303

	Համայնքի անվանումը	Community name	Բնակավայրի անվանումը Settlement name	Մշտական բնակչության թվաքանակը** Population de jure number** as of	
				2009թ. հունվարի 1-ի դրությամբ, մարդ January 1, 2009, people	2010թ. հունվարի 1-ի դրությամբ, մարդ January 1, 2010, people
1	Ագարակ	Agarak		180	183
2	Ալվանք	Alvanq		357	343
3	Ախլաթյան	Akhlatyan		497	459
4	Ակներ	Akner		1325	1338
5	Աղիտու	Aghitu		304	304
6	Աղվանի	Aghvani		87	88
7	Աճանան	Atchanan		156	154
8	Անգեղակոթ	Angeghakot		2054	2057
9	Անտառաշատ	Antarashat		120	120
10	Աշոտավան	Ashotavan		644	647
11	Առաջաձոր	Arajadzor		171	164
12	Արավուս	Aravus		227	227
13	Արծվանիկ	Artsvanik		580	578
14	Արևիս	Arevis		140	140
15	Բալաք	Balak		221	213
16	Բարձրավան	Bardzravan		177	175
17	Բնունիս	Bnunis		189	188
18	Բռնակոթ	Brnakot		2385	2315
19	Գեղանուշ	Geghanush	·Գեղանուշ /Geghanush ·Գոմարան/ Gomaran	293	286
20	Գեղի	Geghi	·Գեղի/ Geghi ·Գեղավանք/Geghavank ·Կարդ / Kard ·Կիցք (Քիրս)/Kitsq (Kirs) ·Վերին Գեղավանք(Փիրլու)/ Verin Geghavanq (Pirlu) ·Քարուտ (Քյուրուտ)/ Qarut (Qyurut)	136	138
21	Գետաթաղ	Getatagh		220	220
22	Գորայք	Gorayk		579	580
23	Գուդեմնիս	Gudemnis		40	39
24	Դավիթ Բեկ	David Bek		814	813
25	Դարբաս	Darbas	·Դարբաս / Darbas ·Շամբ/ Shamb	1261	1234
26	Եղեգ	Egheg		107	113
27	Եղվարդ	Eghvard		273	272
28	Թանահատ	Tanahat		77	76
29	Թասիկ	Tasik		295	291
30	Իշխանասար	Ishkhanasar		266	271
31	Լեհվազ	Lehvaz		587	605
32	Լեռնաձոր	Lernadzor	·Լեռնաձոր/ Lernadzor ·Կավճուտ / Kavchut ·Մուսալլամ / Musallam ·Ներքին Գիրաթաղ / Nerqin Giratagh ·Վերին Գիրաթաղ / Verin Giratagh	530	547
33	Լիճք	Lichk		160	156
34	Լծեն	Ltsen		177	178
35	Լոր	Lor		419	420
36	Խդրանց	Khdrants		58	55
37	Խնածախ	Khnatsakh		1080	1073
38	Խնձորեսկ	Khndzoresk		2196	2260
39	Խոզնավար	Khoznavar		404	407
40	Խոտ	Khot		1031	1079
41	Ծավ	Tsav	·Ծավ/ Tsav ·Շիշկերտ / Shishkert	368	351
42	Ծղուկ	Tsghuk		453	451
43	Կաղնուտ	Kaghnut		108	109

	Համայնքի անվանումը	Community name	Բնակավայրի անվանումը Settlement name	Մշտական բնակչության թվաքանակը** Population de jure number** as of	
				2009թ. հունվարի 1-ի դրությամբ, մարդ January 1, 2009, people	2010թ. հունվարի 1-ի դրությամբ, մարդ January 1, 2010, people
44	Կարճևան	Karchevan		297	292
45	Կոռնիձոր	Kornidzor		1310	1326
46	Կուրիս	Kuris		68	61
47	Հալիձոր	Halidzor		634	707
48	Հարթաշեն	Hartashen		707	717
49	Հարժիս	Harjis		1014	1014
50	Հացավան	Hatsavan		278	280
51	Ձորաստան	Dzorastan		64	61
52	Ճակատեն	Chakaten		136	137
53	Մուցք	Mutsk		375	375
54	Ներքին Խնձորեսկ	Nerqin Khndzoresk		317	321
55	Ներքին Խոտանան	Nerqin Khotanan		75	70
56	Ներքին Հանդ	Nerqin Hand		78	78
57	Նժդեհ	Njdeh	·Նժդեհ(Սոֆլու) Njdeh(Soflu) ·Ցղունի /Tsghuni	202	188
58	Նորաշենիկ	Norashenik		113	118
59	Նորավան	Noravan		522	524
60	Նոր Աստղաբերդ	Nor Astghaberd	·Նոր Աստղաբերդ (Փայահան) NorAstghaberd (Payahan) ·Աջաբաջ / Ajabaj ·Գետիշեն /(Չայքենդ) Getishen (Chaykend) ·Ոչեթի /(Հաջաթին) Vocheti (Hajatin)	79	93
61	Նռնաձոր	Nrnadsor		146	140
62	Շաղատ	Shaghat		1204	1219
63	Շաքի	Shaki		1609	1611
64	Շենաթաղ	Shenatagh		420	422
65	Շիկահող	Shikahogh		178	189
66	Շինուհայր	Shinuhayr		2895	2865
67	Շվանիձոր	Shvanidzor		308	306
68	Շրվենանց	Shrvenantz		67	76
69	Շուռնուխ	Shurnukh	·Շուռնուխ / Shurnukh ·Աղբուլաղ /Aghbulagh ·Վանանդ (Ղուրդուլաղ) Vanand (Ghurdulagh), ·Ձորակ(Փայտամշակման գ.կ.)/ Dzorak (Village near wood-working factory)	204	224
70	Որոտան (Գորիսի տարածաշրջան)	Vorotan (Goris region)		305	307
71	Որոտան (Սիսիանի տարածաշրջան)	Vorotan (Sisian region)		302	282
72	Չափնի	Chapni		59	56
73	Սալվարդ	Salvard		401	396
74	Սառնակունք	Sarnakunk		548	519
75	Սյունիք	Syunik	·Սյունիք / Syunik ·Բարգուշատ (Ներքին Գյոդաքլու)/ Bargushat (NerqinGyodaqlu) ·Դիցմայրի / Ditsmayri ·Խորձոր / Khordzor ·Սզնակ(Արզնակ)/ Sznak(Arznak)	1300	1294
76	Սպանդարյան	Spandaryan		484	486
77	Սվարանց	Svarants		322	270
78	Սրաշեն	Srashen		91	91

	Համայնքի անվանումը	Community name	Բնակավայրի անվանումը Settlement name	Մշտական բնակչության թվաքանակը** Population de jure number** as of	
				2009թ. հունվարի 1-ի դրությամբ, մարդ January 1, 2009, people	2010թ. հունվարի 1-ի դրությամբ, մարդ January 1, 2010, people
79	Սևաքար	Sevaqar		103	102
80	Վահրավար	Vahravar		53	47
81	Վաղատին	Vaghatin		751	756
82	Վաղատուր	Vaghatur		474	476
83	Վանեք	Vanek		73	71
84	Վարդանիձոր	Vardanidzor	•Վարդանիձոր/ Vardanidzor •Այգեձոր /Aygedzor •Թխկուտ (Մարալզամի)/ Tkhkut (Maralzami)	280	292
85	Վարդավանք	Vardavanq		104	91
86	Վերին Խոտանան	Verin Khotanan		203	199
87	Վերիշեն	Verishen		2521	2532
88	Տաթև	Tatev		910	892
89	Տանձավեր	Tandzaver		214	212
90	Տանձատափ	Tandzatap		99	100
91	Տաշտուն	Tashtun		132	134
92	Տավրուս	Tavrus		90	96
93	Տեղ	Tegh		2515	2520
94	Տոլորս	Tolors		450	450
95	Տորունիք	Torunik		163	138
96	Ուժանիս	Ujanis		86	87
97	Ույծ	Uyts		582	586
98	Քաշունի	Qashuni		27	27
99	Քաջարան	Qajaran		204	212
100	Քարահունջ	Qarahunj		1304	1303
101	Քարաշեն	Qarashen		640	640
102	Օխտար	Okhtar		102	87

ՀՀ ՍՅՈՒՆԻՔԻ ՄԱՐԶԻ ՊԱՅՄԱՆԱԿԱՆ 10 000 ԲՆԱԿԻՉ ՈՒՆԵՑՈՂ ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ՄԻ ՇԱՐՔ ԲՆՈՒԹԱԳՐԻՉՆԵՐ, 2009թ.
SOME SOCIAL INDICATORS OF DISTRICT COMMUNITY WITH 10 000 POPULATION IN RA SYUNIK MARZ, 2009

	Ընդա-մենը Total	*նրանցից ՝ including :*		
		կանայք[1] women[1]	տղամարդիկ[1] men[1]	
Բնակչությունը, մարդ	10000	5038	4962	Population, person
Ծնվածներ, մարդ	115	53	62	Births, person
Մահացածներ, մարդ	87	42	45	Deaths, person
Ամուսնություններ	47	X	X	Marriages
Ամուսնալուծություններ	7	X	X	Divorces
Մեկ բնակչի ապահովվածությունն ընդհանուր բնակմակերեսով, քառ.մ	23.5	X	X	Total area of housing stock provided per inhabitant, square metre
Կրթության ոլորտ. հաճախումը կրթօջախներ, մարդ՝				Education sphere, attendance to education establishments, person
նախադպրոցական	232	114	119	pre-school
հանրակրթական	1141	564	577	schools of general education
երաժշտական, արվեստի, գեղարվեստի դպրոցներ, մանկապատանեկան-ստեղծագործական կենտրոններ	143	102	41	musical, art schools, creative centers for children
նախնական մասնագիտական (արհեստագործական)	20	4	16	primary vocational
միջին մասնագիտական	85	53	32	secondary
բարձրագույն մասնագիտական	162	86	76	higher
Առողջապահության ոլորտ՝				Public health sphere
հաճախել են պոլիկլինիկա տարվա ընթացքում (հաճախումների քանակը)	45620	…	…	annual attendance to polyclinic during the year (number of attendances)
Մարզիկներ, մարդ	125	41	84	Athletes, person
Զբաղվածներ, մարդ	3235	…	…	Employed, person
նրանցից՝ գիտական հիմնարկներում	-	-	-	of which - in Science establishments
նրանցից՝ գիտության դոկտոր	-	-	-	of which - doctors of Science
գիտության թեկնածուներ	-	-	-	candidates of Science
ուսուցիչներ	164	133	31	teachers
բժիշկներ	20	…	…	physicians
միջին բուժանձնակազմ	54	…	…	paramedical personnel
Գործազուրկներ /պաշտոնապես գրանցված/, մարդ	453	319	134	Unemployed /officially registered/ person
Սոցիալական ապահովության ոլորտ				Social insurance sphere
ընդամենը կենսաթոշակառուներ, տարեվերջի դրությամբ, մարդ	1675	…	…	total pensioners/ as of the end of the year/ person
աղքատության ընտանեկան նպաստ և միանվագ դրամական օգնություն ստացող ընտանիքներ	325	X	X	families that get poverty family benefit and one-time benefit
Հաճախումների քանակը տարվա ընթացքում				Annual attendance during the year
գրադարան	35847	…	…	library
թատրոն	1075	…	…	theatre
համերգ	-	-	-	concert
թանգարան	339	…	…	museum
Իրավական ոլորտ				Law sphere
հանցագործության դեպքերի քանակը, տարվա ընթացքում	32	X	X	total crimes, during the year
այդ թվում՝ ոչ մեծ ծանրության	13	X	X	of which - not grave crime
միջին ծանրության	8	X	X	medium crime
ծանր	10	X	X	grave crime
առանձնապես ծանր	1	X	X	special grave crime

[1] *Ցուցանիշները հաշվարկային են:*
The indicators are accountable.